

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quæstiones Canonicae De Decimis

Friderich, Melchior

Ingolstadii, 17010 [i.e. 1710]

Quæstio III. Utrùm fructus decimandi sint in agris, an in horreis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61677)

145 Assert. II. Non est licitum Parocho per denegationem Sacramentorum ad solvendas decimas compellere non solventes. Ita Navarr. *consil.* 2. *b. t.* Suar. *c.* 38. *n.* 2. ac reliquorum communis. Patet ex dictis: quia hoc foret propria auctoritate debitorem ad solven-

dum cogere. Si tamen manifesta esset iniquitas solvere renuentis, neganda certè ipsi forent Sacramenta; non quidem ex hoc capite, ut ipse compellatur ad solvendum, sed sicut alijs peccatoribus ad ad ea recipienda non dispositis.

QUESTIO III.

Utrum fructus decimandi sint in agris, an in horreis?

SUMMARIUM.

546. *Varij modi solvendi decimas proponuntur.*

547. *Jure communi colonus in agro eas separare potest.*

548. *Jure Bavarico in arbitrio*

decimatoris est, in agro vel horreo exigere.

549. *Consuetudo circa modum solvendi observanda est.*

550. *Nec obstant Statuta Bavarica.*

146 **D**iversis rationibus solvi possunt decimæ. 1. In manipulis in agro separatis ac relictis. 2. In manipulis in horreo jam reconditis. 3. In frumentis à stramine jam separatis, seu in granis. 4. In segete & fructibus adhuc pendentibus, in decima quavis stria agri seu porca ac scamno relictis messi decimatoris. Postremum istum decimandi modum, seclusà consuetudine, præscriptione, aut pacto vel consensu decimatoris, illicitum esse, jam dixi *n.* 532. at è contrario non dubito, eum exigì à decimatore posse, si reliquos fortè modos fraudis suspectos meritò habeat, aut possessor agri falcem in messem

nondum maturam mittat: quod ultimum si fiat sive ex imprudentia sive ex indigentia & necessitate coloni, decimator jure petere potest, ut ille fructus relictos suis sumptibus metat, aut alios maturos ejusdem sortis suo tempore restituat, uti sumitur ex *Statut. Bavar. tit. 28. art. 9.* quamquam in c. su indigentia coloni austerè non erit agendum, sed modicum decimatori damnum sufferendum.

Assert. I. Spectato Jure comu- 547
ni potest debitor decimarum in agro eas separare. Ita Suar. *c.* 37. *n.* 6. Canif. *c.* 7. *n.* 2. Laym. *c.* 5. *n.* 2. ac passim alij. Ratio patet: quia sic satisfacit suæ obligationi, quæ

¶ 3

tan-

tantum exigit, ut decimæ solvan-
tur; has autem solvit, si etiam in ag-
ro eas separat, cum ad solvendum
nullus Canon plus requirat. Acce-
dit, quod hæc solvendi ratio minus
obnoxia sit fraudibus debitorum,
quam illa, quæ fit ex fructibus in
horrea colonorum jam comporta-
tis, ut bene explicat Illustriss. D.
Schmid *ad Statut. Bavar. tit. 28.*
art. 4. n. 1. & semicent. 2. 99. for.
contr. 32. n. 3. Unde hæc solvendi
ratio in nostris partibus passim usu
recepta est. Quamvis illa, quæ fit
in horreis, è contrario non modi-
cum commodum decimatori affe-
rat, cum tunc non teneatur viâ
longâ suis plaustris & equis eas ex
agris advehere, nec periculum ea-
rum subeat ex tempestatum, mu-
rium, ac furum injurijs, ut idem ob-
servat *cit. contr. 32. n. 2.*

148 Affert. II. Spectato Jure nostro
patrio *Stat. Bavar. tit. 28. art. 1.*
in potestate decimatoris est deci-
mas aut in agris aut in horreis exi-
gere. Sic enim ibi dicitur: Es soll
auch in eines jeden Zehendt Herrn
freyen Wahl und Willen stehen/ sei-
nen Zehendt auf dem Feld/ in dem
Stadel/ oder da er sich mit den Bau-
ren deshalb vergleichen wolte/ in
dem Sack an Körner zufangen/ des-
sen ihme auch der Zehendt Mann/
unangesehen/ ob ein anders bey den-
selben zuvor im Brauch gewesen/
statt zuthun/ und darumben den Ze-
hendt Herrn/ ob er die Zehendt Fân-
gung auf dem Feldt thun wolt/ den

Tag seines vorhabenden Schindts
zeitlich zuverfündigen schuldig seyn
soll. Ad quem textum Illustriss. D.
Schmid *n. 8.* existimat, in arbitrio
decimatoris esse etiam tertium
modum decimandi eligere, & exi-
gere decimas in granis, nimirum
decimum quemque cabum seu
modiolum den Zehenden Mehen.
Mihi salvo ipsius aliorumque me-
liori iudicio, videntur illa verba, da
er sich mit den Bauern deshalb
vergleichen wolte/ sic intelligi posse,
ut tunc demum decimator deci-
mas in granis exigere possit, si ita
inter ipsum & colonum convenit,
videlicet ut illæ potiùs in granis
quàm manipulis solvantur. Pos-
sunt tamen commodè etiam sic ex-
poni, ut sensus sit, absolute quidem
posse decimas in granis exigi, ita
tamen ut conventio fiat inter cre-
ditorem & debitorem circa expen-
sas triturae, an videlicet harum
quota & rata pars à decimatore
solvenda sit, & straminis simul deci-
mæ eidem solvantur; an verò om-
nes illi sumptus à solo colono fa-
ciendi sint retento in earum com-
pensationem stramine, vel minus
solvendo quàm decimum cabum.
Porro gratis hic à nonnullis dispu-
tatur, utrum, si decimæ alicubi in
granis solvantur, mensurâ, quâ de-
cima pars admetiendâ est, debeat
esse exaggerata, an deterfa ad lim-
bum & æquata per hostorium dicitur
das Streich-Holz; clarum enim est,
ad servandam æqualitatem & ne
unus

unus plus accipiat, vel retineat, quam alter, modum mensurandi utrimque debere esse eundem in metiendis novem partibus, quæ remanent colono, & decimâ, quæ cedit decimatori. Ut autem unus potius, quam alter modus adhibeatur, seclusâ consuetudine aut præscriptione nec creditor nec debitor exigere potest, sed adhibendus est, qui in mensurandis frugibus, dum venduntur aut pro canone solvuntur, adhiberi solet.

149 Assert. III. Si consuetudine legitime præscriptâ aliquis ex prædictis decimandi modis inductus est, observari debet. Ita post Hostiens. Aufrer. Paris. ac alios Rebuff. q. 13. n. 49. & 50. Suar. c. 37. n. 7. ac passim alij. Ratio patet à fortiori ex dictis supra de vi, quam consuetudo habet ad tollendam obligationem decimarum: si enim immunitatem à decimis dare potest, poterit à fortiori variare modum, quo illæ aliâ vi Juris solvendæ forent; maximè si certus solvendi modus à Jure statutus non fuit, uti re vera nullus statutus est. Limitationem tamen hîc addi oportet, quam dedi n. 336. in fine. Idem cum proportione dicendum est de præscriptione; nam non tantum Ecclesia contra debitorem colonum præscribere potest, ut hic isto potius, quam alio modo decimas solvat; sed ipse quoque præscribere contra Ecclesiam potest,

ut non teneatur solvere, nisi hoc vel illo certo modo. Ita eum Panor. aliisque Covarr. l. c. Cravetta consil. 21. Guttier. can. qq. l. 2. c. 21. à n. 45. ac alij, qui quamvis expresse solum loquantur de consuetudine, est tamen par ratio de præscriptione: non enim hîc agitur de præscribendo aliquo jure spirituali, ut patet; neque præscribitur alicui juri Ecclesiæ, cum hæc, ut dixi, & ulterius q. seq. dicetur, seclusâ consuetudine & præscriptione non habeat jus, decimas uno potius quam alio modo exigendi. Hinc cum Illustriss. D. Schmid. cit. contr. 32. n. 10. & ij. cenfeo, sufficere colono tempus ordinarium præscriptionis, illud videlicet, quod ad præscribendum contra Ecclesiam requiritur & sufficit, quando præscribenti jus non resistit; & vicissim Ecclesiæ præscribenti contra colonos sufficere tempus ordinarium, quo contra laicos præscribitur. Non tamen ad præscribendum sufficit, eum, contra quem præscribitur, huic vel illi solvendi modo sponte solum acquiescisse, seu liberè duntaxat permisisse, ut ille observaretur; sed necesse est, ut non obstante ejus contradicitione observatus ille fuerit; cum ex actibus merè voluntarijs quasi possessio acquiri non possit, ut ex l. Proculus ff. de dam. infect. l. 1. §. denique l. si in fundo ff. de aq. plurv. arc. & l. 2. ff. de via publ. fusè præ-

ter

ter alios tradunt Covarr. *in reg. Possessor p. 2. §. 4. n. 6.* & Manz. *cent. decis. Palat. 9. 49.*

550 Iis, quæ modò dixi, obstare videtur Jus Patrium *cit. tit. 28. art. 1.* postquam enim dictum fuerat, esse in arbitrio decimatoris decimas aut in agris aut in horreis exigere, additur, unangesehen/ ob ein anders bey demselben (Zehendt-Mann oder Bauren) zuvor im Brauch gewesen. Videtur igitur contraria consuetudo & præscriptio excludi, eaque non obstante integrum esse decimatori, hoc potius quàm alio mo-

do decimas exigere. Verùm respondeo cum eodè Illustriss. Commentatore *cit. contr. 32. n. 6. & seqq.* non ibi rejici præscriptionem legitimè completam, aut consuetudinem legitimè præscriptam; sed solum illam, quæ vires ex diuturnitate temporis aliisque requisitis nondum obtinuit, & tantum consistit in nuda quadam observantia jus parti non tribuente, eò quòd hic vel ille certus modus observatus fuerit ex sola alterius partis conventia ac voluntaria permissione.

QUÆSTIO IV.

*Utrum Decimæ inferendæ sint in horreum vel cellam
Decimatoris?*

SUMMARIUM.

551. *Opinio asserentium.*

552. *Contrarium statuitur.*

553. 554. 555. *Solvuntur opposita.*

556. *Inferendæ sunt horreo decimatoris, si ita fert consuetudo.*

557. *Sine consensu decimatoris non potest colonus fructus nondum decimatos suo horreo recondere.*

551 **D**iversa hæc quæstio est ab ea, quam modò examinavi. Ibi enim quærebatur, liberumne sit Decimatori, in horreis colonorum, an in agris decimas petere: hinc verò, an si agris numerentur, sumptibus solventium in ejus horrea vel cellas inferendæ sint; aut si decimator eas percipiat in horreis debito-

rum, horum duntaxat sumptibus illuc portandæ sint. Inferendas esse decimatoris horreo sumptibus debitorum illimitatè tradunt Glossa in *can. Revertimini 65. 16. 9. 1. 7. In horrea, & in can. 1. 16. 9. 7. 7. In horreum.* Panor. in *c. 5. h. 1. re-* ferens Joan. Andr. ac alios, dicensque esse communem, Nicol. Everhard.